

XXV. MEZINÁRODNÍ KOLOKVIUM O REGIONÁLNÍCH VĚDÁCH

Priestorové aspekty vývoja vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva na Slovensku medzi rokmi 1991 až 2021

Oliver Rafaj, olivere.rafaj@euba.sk

Dana Kuběnková, dana.kubenkova@euba.sk

Ciele

1. Preskúmať vývoj zásoby ľudského kapitálu (ĽK) medzi slovenskými obcami
2. Preskúmať, či medzi obcami dochádza v čase k rozdielom v zásobe ĽK
3. Preskúmať druh závislosti medzi akumuláciou ĽK a typmi sídiel

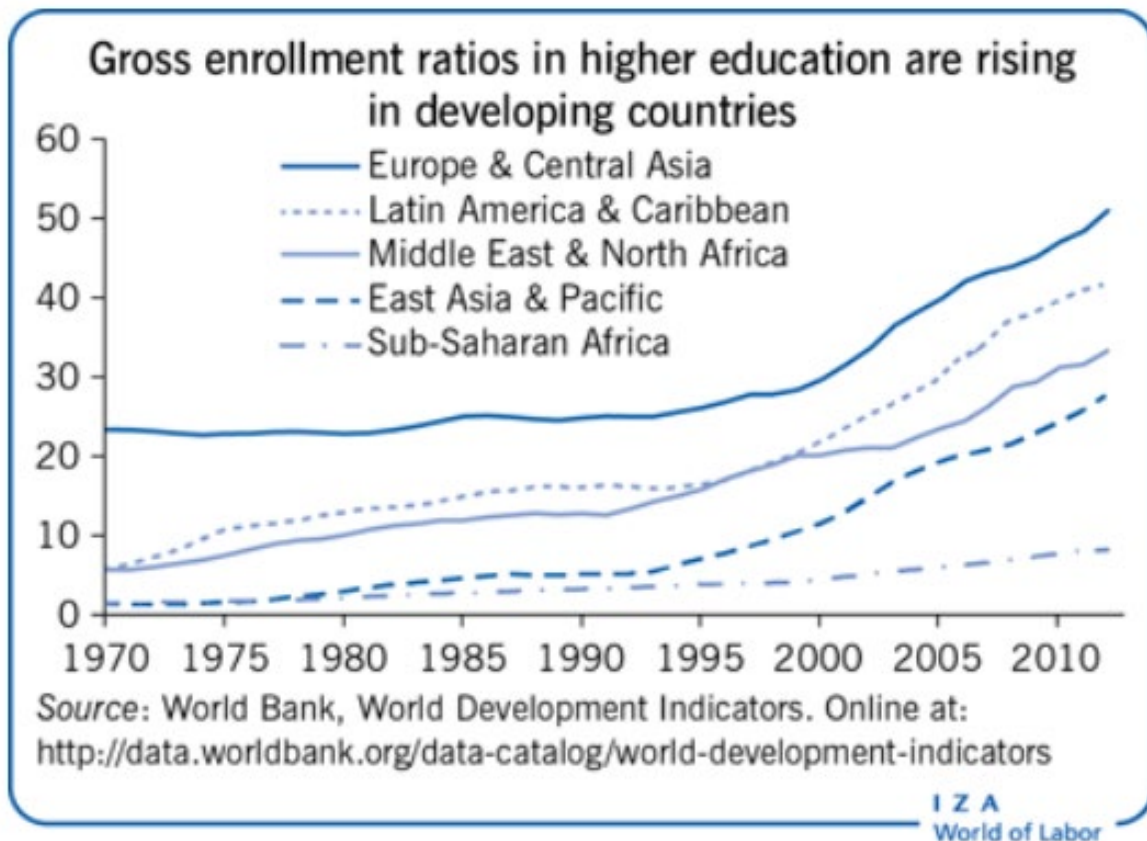
Prečo to robíme? (1)

Vzťah ĽK
a ekonomickej
prosperity
(individuálny pohľad)

Country	Unit	Age	25-64 years										
			ISC11A	Below upper secondary education	Upper secondary or post-secondary non-tertiary education	Upper secondary education	Post-secondary non-tertiary education	Tertiary education	Short-cycle tertiary education	Bachelor's or equivalent education	Bachelor's, Master's, Doctoral or equivalent education	Master's, Doctoral or equivalent education	Upper secondary, post-secondary non-tertiary education and short-cycle tertiary education
Australia	Percentage, 2018			88	100	100	100	125	103	127	132	147	..
Austria	Percentage, 2018			69	100	100	105	148	135	93	159	177	..
Belgium	Percentage, 2017			85	101	100	112	142	..	126	142	167	..
Canada	Percentage, 2017			82	107	100	123	144	118	151	164	190	..
Chile	Percentage, 2017			69	100	100	..	238	140	263	286	470	..
Colombia	Percentage, 2018	i		69	100	100	..	237
Costa Rica	Percentage, 2018			72	100	100	..	204	124	203	223	353	..
Czech Republic	Percentage, 2018	i		67	100	100	..	158	109	127	158	168	..
Denmark	Percentage, 2018			79	100	100	137	127	114	110	130	161	..
Estonia	Percentage, 2018			87	98	100	90	134	95	134	140	143	..
Finland	Percentage, 2017			94	101	100	129	148	131	125	154	185	..
France	Percentage, 2016			85	100	100	..	156	128	148	175	200	..
Germany	Percentage, 2018			68	103	100	113	168	148	162	172	185	..
Hungary	Percentage, 2018			75	100	100	101	180	113	162	183	212	..
Ireland	Percentage, 2018	i		86	102	100	103	180	152	183	190	202	..
Israel	Percentage, 2018			75	100	100	..	152	108	141	166	207	..
Italy	Percentage, 2016			75	100	139
Korea	Percentage, 2018			76	100	100	..	140	114	143	150	190	..
Latvia	Percentage, 2018	i		91	100	100	103	145	125	138	148	159	..
Lithuania	Percentage, 2014			86	108	100	113	179	..	155	179	213	108
Luxembourg	Percentage, 2018	i		79	100	100	..	147	123	146	150	152	..
Mexico	Percentage, 2018	i		75	100	100	..	163	120	158	165	295	..
Netherlands	Percentage, 2018			82	100	100	124	143	132	132	145	167	..
New Zealand	Percentage, 2018			90	101	100	102	131	110	127	133	163	..
Norway	Percentage, 2018			75	100	100	99	125	116	112	128	153	..
Poland	Percentage, 2018			85	100	100	100	153	..	141	153	157	..
Portugal	Percentage, 2018			78	100	100	107	170	94	170	170
Slovak Republic	Percentage, 2018	i		65	100	100	..	156	118	120	157	161	..
Slovenia	Percentage, 2018		
Spain	Percentage, 2017			77	100	100	88	155	119	147	171	184	..
Sweden	Percentage, 2018			79	102	100	110	122	102	112	128	147	..
Switzerland	Percentage, 2018	i		78	100	100	..	152	..	137	152	166	..
Turkey	Percentage, 2018	i		75	100	100	..	166
United Kingdom	Percentage, 2018			85	100	100	..	140	121	136	145	162	..
United States	Percentage, 2018	i		68	100	100	..	176	114	170	193	232	..
European Union 23 members in OECD				80	101	100	108	152	125	138	157	174	..
OECD - Average				79	101	100	..	157	122	145	162	195	..

Prečo to robíme? (2)

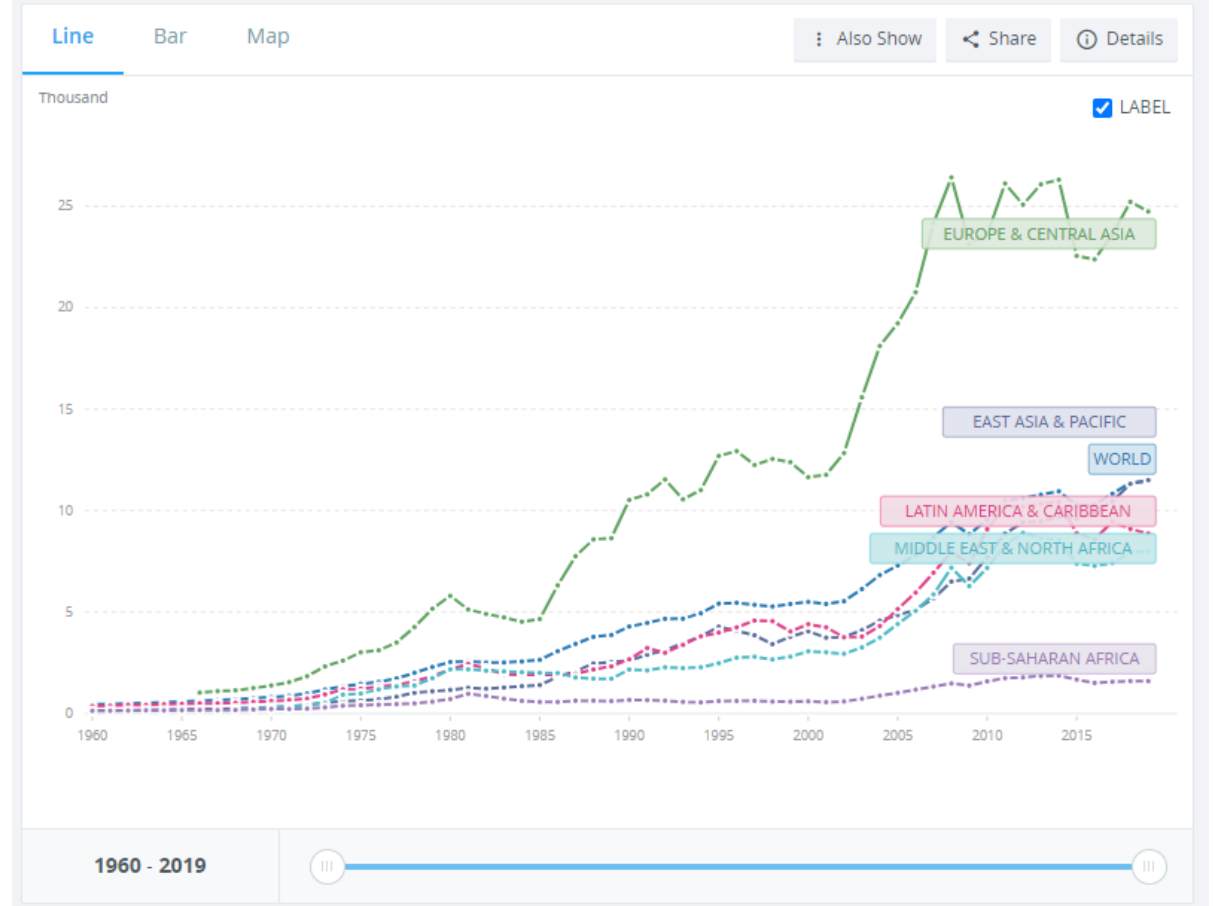
Vzťah LK a ekonomickej prosperity (územný pohľad)

GDP per capita (current US\$) - World, Europe & Central Asia, East Asia & Pacific, Latin America & Caribbean, Middle East & North Africa, Sub-Saharan Africa

World Bank national accounts data, and OECD National Accounts data files.

License : CC BY-4.0

Prečo to robíme? (3)

Dôsledky nerovností (územný pohľad)

FIGURE 1 Development of support of the radical right-wing parties in the Slovak Republic (2010–2019).
Source: authors elaboration based on opinion polls of FOCUS agency www.focus-research.sk

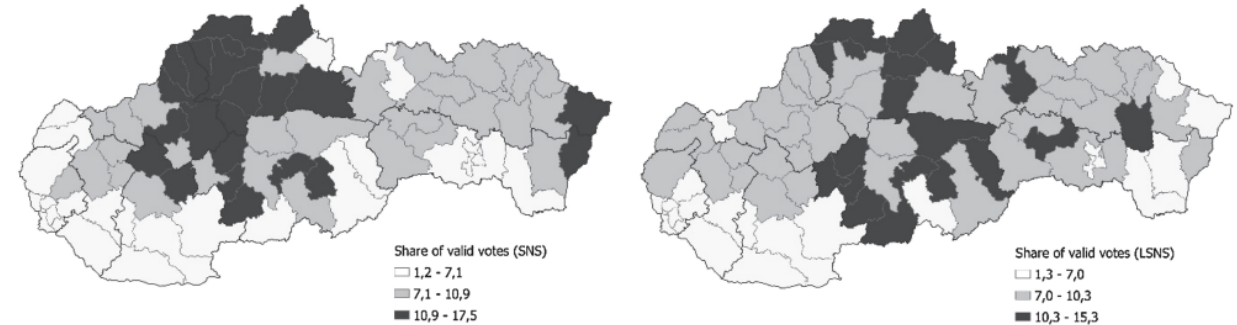

FIGURE 2 Spatial distribution of support for radical right-wing parties in Slovak districts (parliamentary elections 2016).
Source: authors, data: Statistical office of the Slovak Republic (ŠUSR)

**Téma DP D. Kuběnkovej*

Dáta a metódy

Dáta

1) údaje o obyvateľstve (počet a dosiahnuté vzdelanie)

(údaje zo 4 vln Sčítania obyvateľov, domov a bytov za roky 1991, 2001, 2011 a 2021)

2) údaje o rozlohe obcí

*všetky údaje za LAU2, zo ŠÚSR

Metódy

1) Deskriptívne štatistiky

2) Vizualizácia dát (mapovanie)

3) Variačný koeficient

4) Jednoduchá funkčná závislosť

Výsledky (1)

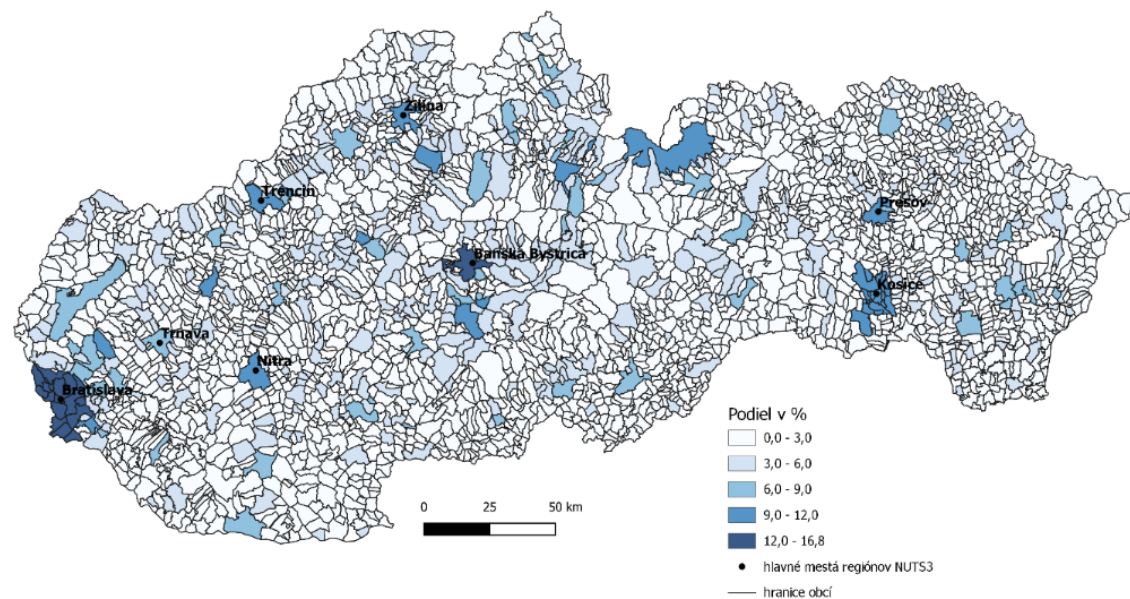
Deskriptívne štatistiky

	1991	2001	2011	2021
<i>Počet obyvateľov</i>	5 274 335	5 379 455	5 397 036	5 449 270
<i>Počet vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov</i>	306 920	423 324	747 968	1 001 446
<i>Podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov</i>	5,82	7,86	13,86	18,38
<i>Rozloha v km²</i>	49 034	49 033	49 036	49 033
<i>Hustota obyvateľstva</i>	108	110	110	111
<i>Počet obcí uvedených v SODB</i>	2 825	2 920	2 927	2 927

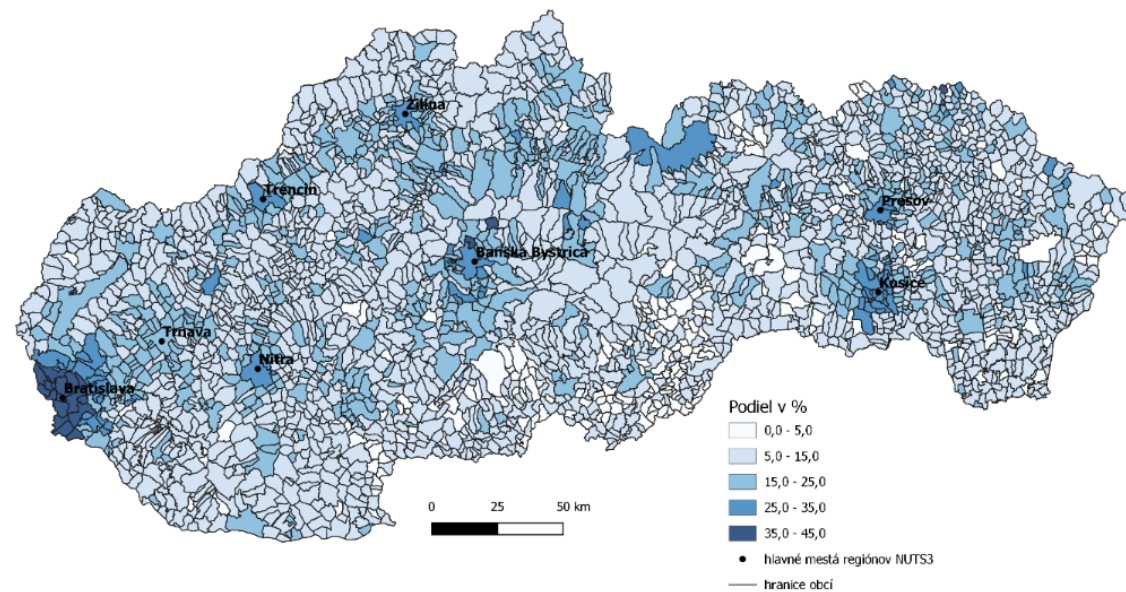
Výsledky (2)

Porovnanie zásoby LK medzi 1991 a 2021

1991

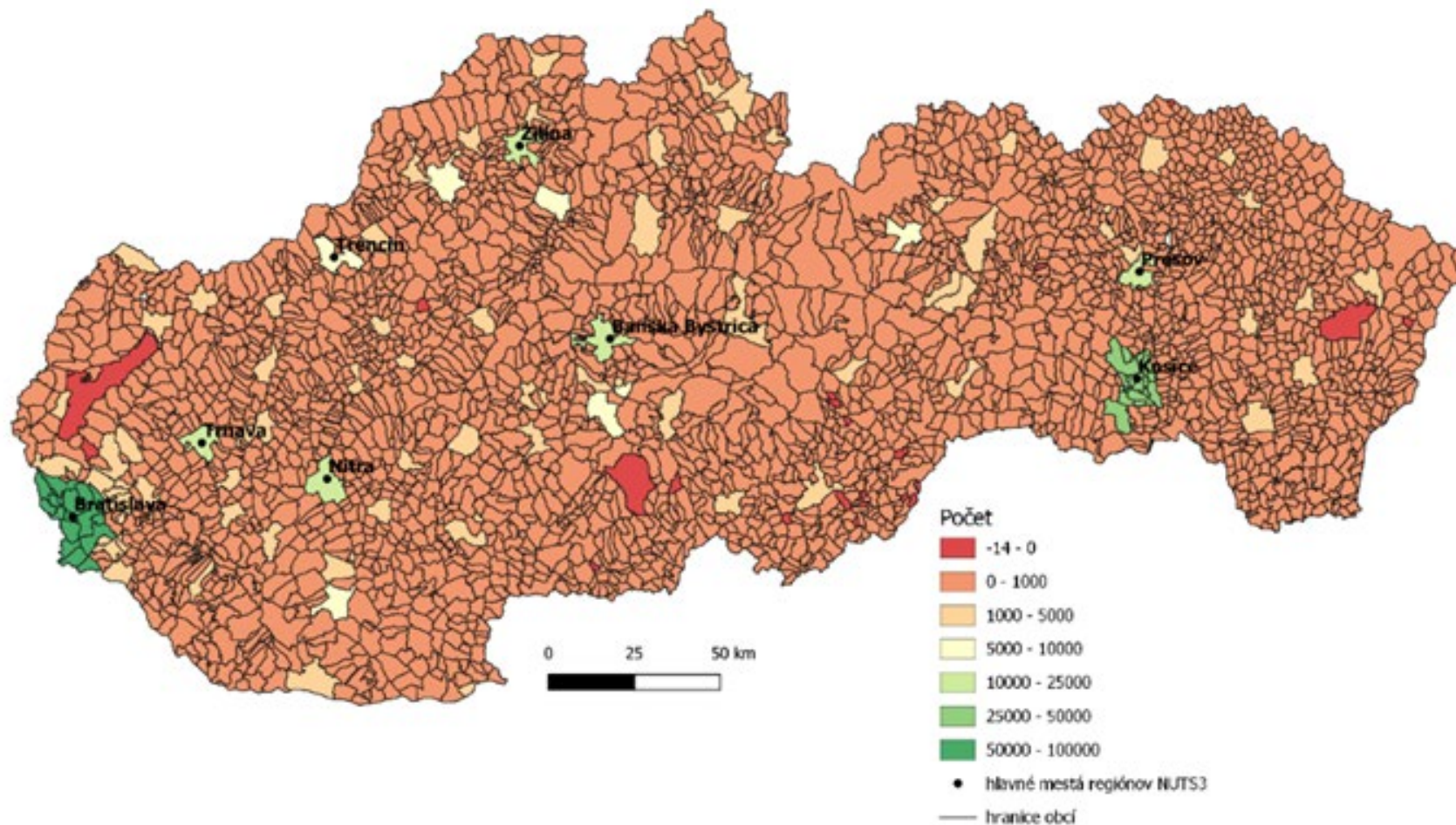

2021

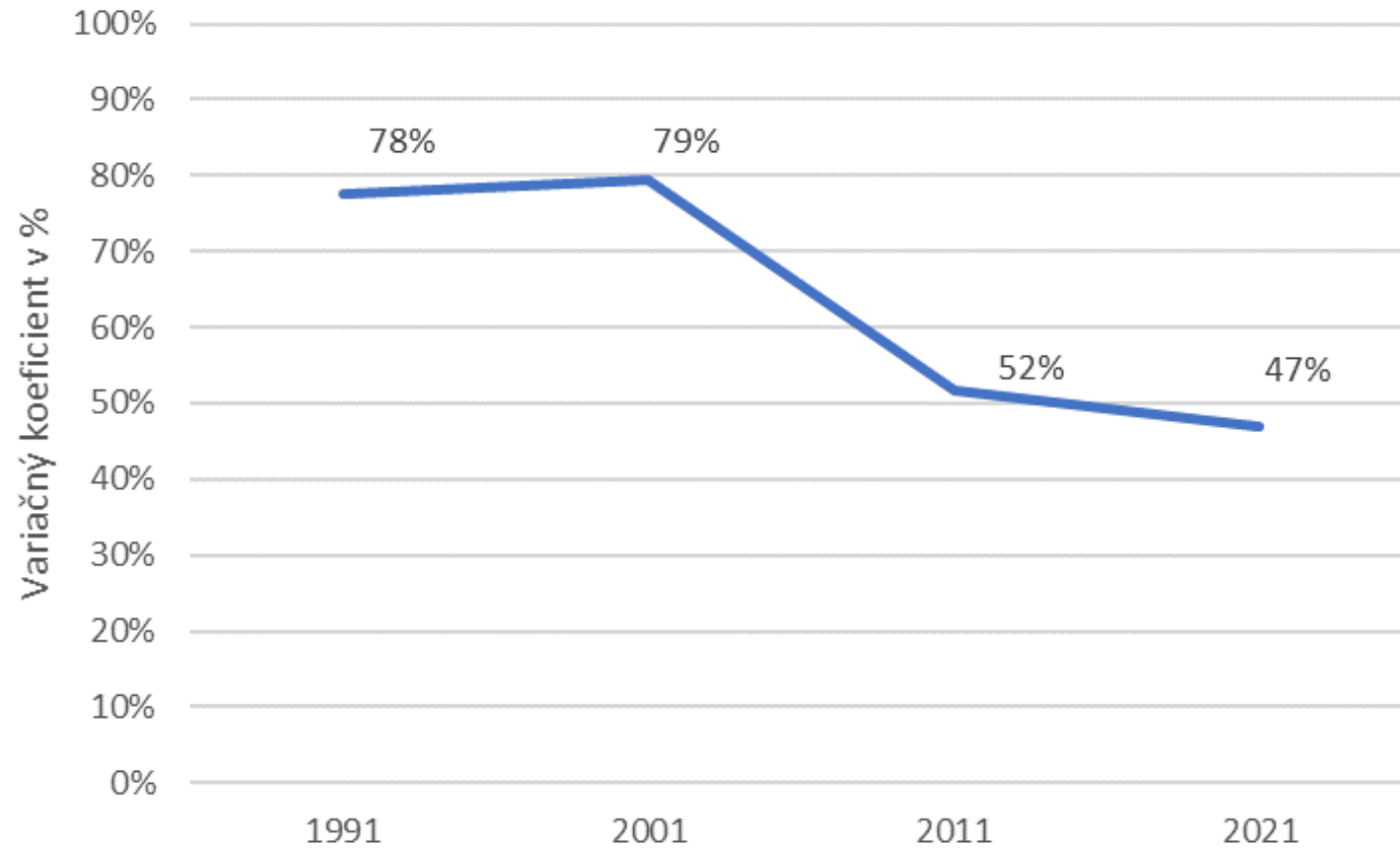
Výsledky (3)

Zmena zásoby ĽK medzi 1991 a 2021

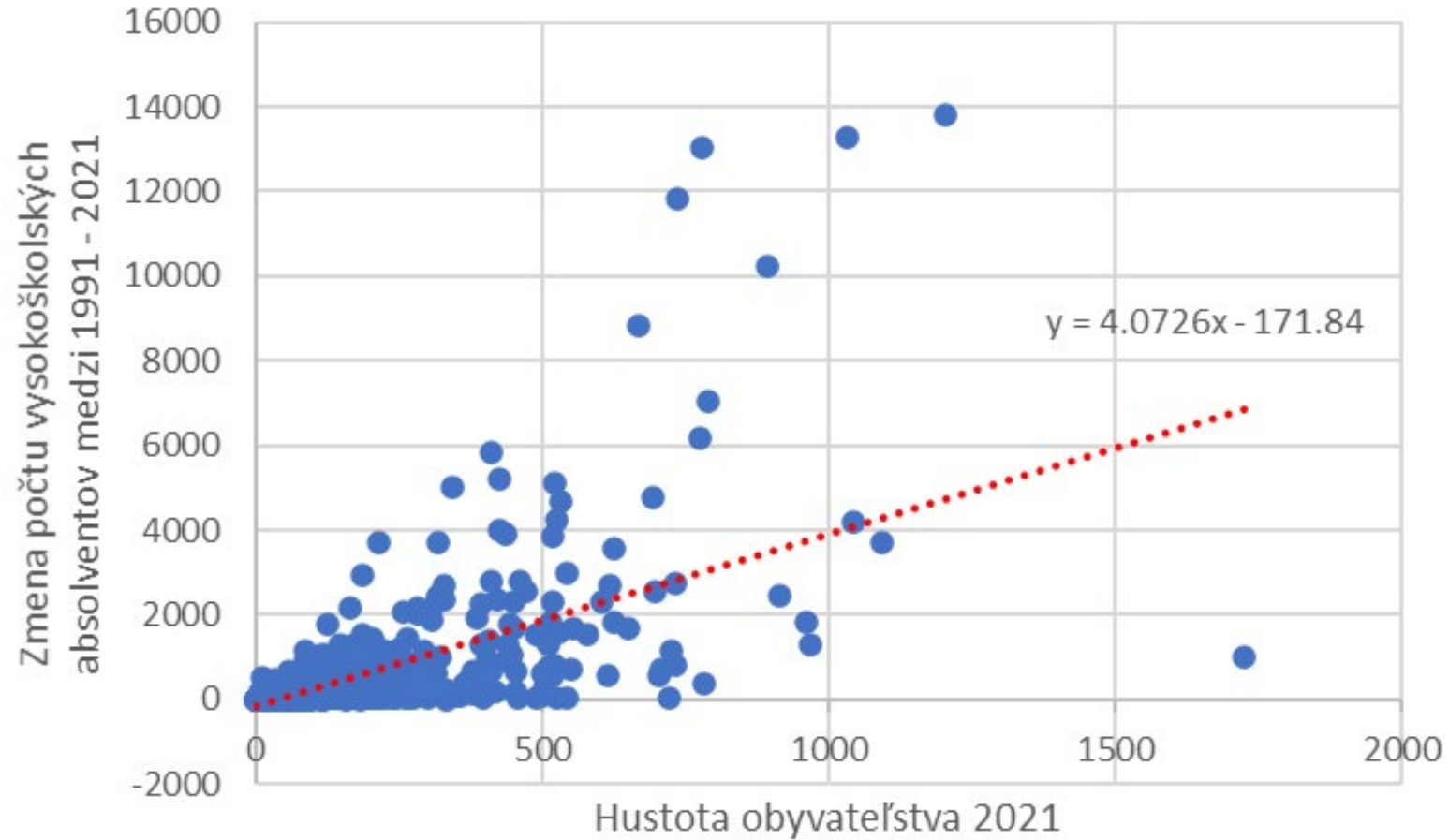
Výsledky (4)

Vývoj disparít zásoby LK v čase

Výsledky (5)

Vzťah akumuláciou ĽK a typmi sídiel

Závery

- 1) zásoba ĽK narástla takmer vo všetkých obciach SR
- 2) z pohľadu vývoj disparít – dochádza k divergencii ĽK v priestore
- 3) z pohľadu typu sídiel – väčší nárast zásoby ĽK nastal vo väčších mestách
- 4*) z pohľadu spoločenských dôsledkov – viac sa dočítate v dizertačnej práci
D. Kuběnkovej

(prípadne: REHÁK, Š., RAFAJ, O., & ČERNĚNKO, T. (2021). EU integration, regional development problems and the rise of the new radical right in Slovakia)

Zdroje

- OECD. (2019). *Education at a Glance 2019*. Paris: OECD Publishing. DOI: [10.1787/f8d7880d-en](https://doi.org/10.1787/f8d7880d-en)
- REHÁK, Š., RAFAJ, O., & ČERNĚNKO, T. (2021). EU integration, regional development problems and the rise of the new radical right in Slovakia. *Regional Science Policy & Practice*, 13(2), 303-321.
- ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY. (2011). *Demografia a sociálne štatistiky*. [online]. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/themes/demography/!ut/p/z1/jY_LDoIwEEU_qdMHUJZDIVLTKBQbsRvDyjRRdGH8fpG4FZjdTc7JvUMC6UgY-ne89q_4GPrbmM8hvZRtzTAXWm3coQRzVEy2NmUAlJwmoMmMLAqKIPduOwJYa7cTFERCwhp_Bvj68OcQfr7SWInMAkirEzBYeZc3nAPydf0zBYt-mJC5BU_s_PO_e-w7iB3U0jas!/dz/d5/L2dJQSEvUUt3QS80TmxFL1o2X0ZTUdJBOTRHQ0RST0YwSVRDMjhTTDYyMEc
- SČÍTANIE OBYVATEĽOV DOMOV A BYTOV. (2021). *Počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania vo všetkých obciach SR k 1. 1. 2021*. [online]. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva-podla-vzdelania/SR/SK0/OB>. WORLD BANK. (2015). *The boom in university graduates and the risk of underemployment*. Dostupné na: <https://wol.iza.org/articles/boom-in-university-graduates-and-risk-of-underemployment/v1>
- WORLD BANK. (2022). *World Bank Open Data*. Dostupné na: www.data.worldbank.org

Diskusia

Ďakujem za pozornosť a teším sa na Vaše otázky 😊